

Etiknævnets beretning 2016–18

Etiknævnets arbejde i perioden 2016-2018 har været præget af en stigende kompleksitet i klagesager og mange opkald fra psykologer til nævnets telefonrådgivning. Nævnet har desuden udarbejdet etiske retningslinjer til bl.a. børnesagkyndige undersøgelser.

Kampagnen #metoo, hvor kvinder fortæller om seksuelle krænkelser, har i mange måneder præget de sociale medier og har sat den asymmetriske relation og spørgsmålet om misbrug af magtpositioner på dagsordenen over hele verden. Men kampagnen kan også medføre et andet magtmisbrug, hvor internettet bruges som gabestok og fungerer som folkedomstol. De etiske principper for nordiske psykologer anerkender, at der i enhver professionel relation er et iboende magtforhold, og principperne kan derfor hjælpe os til at synliggøre, hvordan magt kan bruges og misbruges, og hvilken fordele og ulemper der er ved at bruge magten på forskellige måder. Etik handler således ikke om, at alle værdier, holdninger og personlige interesser er ligestillede, når vi befinder os i en faglig kontekst, men at vores etiske overvejelser kan hjælpe os med at finde veje og løsninger, der anerkender både relationen og den enkeltes værdighed. Først når vi har overvejet de etiske dimensioner i et dilemma, kan vi træffe en kvalificeret beslutning om, hvordan vi handler mest etisk forsvarlig, således at vi både

tilgodeser den enkelte, den anden og fællesskabet.

Som psykologer stilles vi i hverdag over for spørgsmål og udfordringer, der kræver, at vi tager stilling, og etiske dilemmaer opstår, når vi udfordres på det, der betyder noget for os - vores værdier - og det kalder på overvejelser og diskussion. I arbejdet med mennesker og relationer findes der sjældent enkelte løsninger, men etikken kan hjælpe os med at skabe overensstemmelse mellem det, vi står for, og det vi gør. De etiske principper kan i denne proces fungere som et værdifuldt refleksionsredskab.

Principperne kan således bruges til at stille de spørgsmål, der udfordrer vores tanker og overbevisninger eller til at stille de spørgsmål, der aldrig endeligt kan besvares, men som vi bliver nødt til at overveje i vores relation til hinanden. De etiske principper fortæller ikke, hvad der er rigtig og forkert, men understøtter den etiske refleksion, der er et grundvilkår for vores faglige virke – i sidste ende er det den

I arbejdet med mennesker og relationer findes der sjældent enkelte løsninger, men etikken kan hjælpe os med at skabe overensstemmelse mellem det, vi står for, og det vi gør.

enkelte psykolog, der skal bære etikken ud i sit daglige arbejde.

Arbejdet i Etiknævnet har i perioden siden sidste GF været stabilt. Der har været konsensus i drøftelserne og behandlingen af de indsendte klagesager og i forhold til nævnets øvrige arbejdsopgaver.

Øget kompleksitet i klagesager

Der ses forsat en øget kompleksitet i de sager, der indklages for nævnet. Hvor både etiske og juridiske problemstillinger og dilemmaer er centrale. Den juridiske bistand og sekretærhjælp, som nævnet får gennem foreningens sekretariat, er af stor betydning for kvaliteten af nævnets arbejde.

I lighed med sidste periode har nævnet også i denne periode haft en overvægt af sager, hvor rolle og grænseproblematikker har været det centrale. Klagerne har omhandlet sager, hvor psykologen har indgået i privat relation til klienten hvor det private, personlige og professionelle rum er blevet blandet sammen, og relationen derfor er blevet oplevet som uklar og grænseoverskridende, jf. § II.4, integritet, rollekonflikter og udnyttelse.

Nævnets statistik over henvendelser til telefonrådgivningen viser, at den bliver brugt flittigt, og at henvendelserne relaterer sig til både privat som offentligt regi. Funktionen er en vigtig informationskilde for nævnet, da den giver et generelt billede af, hvilke etiske problemstillinger foreningens medlemmer møder i deres daglige praksis, og er således, udover at være en service til foreningens medlemmer, et godt redskab for det udviklingsarbejde, der også ligger i nævnets funktion. Et eksempel fra telefonrådgivningen: En psykolog ringer og fortæller, at hun har en ung mor i terapi i forbindelse med en krisereaktion efter en voldsom skilsmisse.

Midt i forløbet fortæller kvinden, at hun flere gange i afmagt har slået sin yngste søn på 5 år. Psykologen er usikker på, hvordan hun skal forholde sig. Efter en dialog med udgangspunkt i det etiske princip II.1 "Respekt for personens rettigheder og værdighed", herunder fortrolighed og tavshedspligt, vælger psykologen at tage kontakt til kvinden, for at drøfte det etiske dilemma omkring tavshedspligt og skærpet underretning med hende forud for en handling.

Etiknævnet har i perioden siden sidste GF, ud over den almindelige klagesagsbehandling, arbejdet med at udarbejde etiske retningslinjer til brug ved udarbejdelse af forældreressourceundersøgelser og børnesagkyndige undersøgelser.

Pjecen er nu tilgængelig på DP's hjemmeside. Derudover har nævnet været i dialog med bestyrelsen om at udarbejde en procedurebeskrivelse for nævnets klagesagsbehandling. På samme måde har nævnet været i dialog med bestyrelsen om en vejledning til foreningens hjemmeside, som skal oplyse om nævnets arbejde til henholdsvis borgere der klager, henholdsvis en psykologkollega, der klager over en anden psykologkollega, og til sidst vejledning til den indklagede. Disse vil blive forelagt på GF 2018. Nævnet har desuden forholdt sig til den nye psykologlov og har i denne sammenhæng haft møder med Psykolognævnet for at drøfte sammenfald og overlap i arbejdet med lovgivningen og etikken i klagesagsbehandling. Nævnet udarbejdede ligeledes et høringssvar i forbindelse med vedtagelsen af den nye psykologlov. Nævnet har været repræsenteret ved det årlige nordiske Etiknævnsseminar, hvor der blandt andet er blevet arbejdet med at ajourføre de nordiske principper i forhold til EFPA's modelcode. Seminaret dannede base for en værdifuld erfaringsudveksling og bidrager til at styrke det nordiske samarbejde.

Der har i perioden siden sidste generalforsamling været afholdt 19 ordinære møder. Nævnsformand og næstformand har deltaget i møder med DP's formand, og repræsentanter for nævnet har deltaget i Formandskollegiets arbejde. Endelig har nævnsformanden og næstformanden deltaget i møder for de nordiske etiknævns samt deltaget i Psykolognævnets årsmøde.

Nævnets formand har deltaget i EFPA's board of ethics. På europæisk plan har de centrale arbejdsplaner været

udarbejdelsen af en modelkode, og redigering af etiske retningslinjer i forhold til supervision og undervisning i etik.

Sager og klager

- I perioden 2016-2018 har Etiknævnet haft 37 sager til vurdering og behandling.
- 12 sager er returneret til klager med henvisning til andre relevante organer/myndigheder, idet klagen omhandlede autoriserede psykologer.
- 12 sager er ikke optaget som egentlige klagesager, idet Etiknævnet har vurderet, at der var tale om generelle henvendelser, der ikke kunne behandles ud fra de etiske retningslinjer.
- 7 sager er afvist, idet den indklagede ikke var medlem af foreningen.
- 6 sager er optaget til behandling. Heraf blev 1 sag afsluttet uden kritik, hvor nævnet valgte at give kollegial rådgivning, mens 1 sag blev afsluttet, fordi klager trak sin klage tilbage.
- 2 sager er afsluttet med kritik. 1 sag blev afsluttet med kritik vedrørende psykologens adfærd, jf. princip II, 1, "Respekt for personens rettighed og værdighed", 1 sag blev afsluttet med kritik med misbilligelse jf. princip II, 1, "Respekt".
- 2 klagesager er afsluttet med betinget eksklusion med supervision. Disse sager vedrørte henholdsvis princippet II, 4, om "Rollekonflikter og udnyttelse" og henholdsvis princip II, 1, om "Respekt for personens rettigheder og værdighed".
- Generelt har etiknævnet i videre omfang end tidligere søgt sagerne belyst gennem dialog, og nævnet har i 3 tilfælde inviteret indklagede til møde til uddybende afklaring af sagen.
- Ved udgangen af 2017 er der 5 verserende sager